

STAROTURIANSKY SPRAVODAJCA

MESAČNÍK MESTA STARÁ TURÁ

AUGUST 2025

ročník XXXIII. • cena 1,00 €

www.staratura.sk

2.8. ZOO ZLÍN – LEŠNÁ
autobusový zájazd, DK Javorina

7.8. SILOU AJ SRDCOM
tréning, štadión

**8.8. REMESLÁ NAŠICH
PREDKOV**

Námestie slobody / DK Javorina

**9.8. STAROTURANSKÝ
TRIATLON**

Dubník I

**12.8. ČMELDO A
BZÚKALKÁ**
divadielko pre deti, Námestie slobody

15.8. DUCHOŇ
premietanie, DK Javorina

16.8. ORAVA
autobusový zájazd, DK Javorina

**23.8. FURMANSKÉ
PRETEKY**
Topolecká, Kamenný most

**28.8. DEŇ OTVORENÝCH
DVERÍ**
Centrum voľného času

29.-30.8. KINOBUS
Kino Javorina, DK Javorina

30.8. TULLN
autobusový zájazd, DK Javorina

30.8. OBLASTNÉ OSLAVY SNP
Lubina, Roh

Pozvánka na podujatia

Letné prázdninové obdobie sa spája s množstvom festivalov, gurmánskych súťaží, športového zápolenia, či akcií zameraných na oprášenie histórie. Jedným z podujatí z pester palety akcií sú **Remeslá našich predkov**. Za roky existencie si vybudovali stabilné miesto v kalendári regionálnych podujatí.

V piatok 8. augusta Starú Turú už po 19-ty krát navštívi množstvo remeselníkov. Okrem remesiel, ktoré majú v našom kraji bohatú tradíciu, účasť prisľúbili i novodobí výrobcovia originálnych výrobkov, autori, umelci. Ručná práca už nie je samozrejmosťou, činnosti ako šitie, vyšívanie, háčkovanie, štrikovanie, či dokonca štopkanie je skôr zriedkavosťou. Ale predsa sa nájdú i mladí ľudia, ktorí v ručnej práci našli záľubu, či dokonca sa stalo ich živobytím a vytvárajú úžasné výtvy. Faním každému nadšencovi, ktorý sa pustí do pestovania, či výroby domácich produktov. A práve Remeslami chceme podporiť týchto ľudí, ktorí tvoria vlastnými rukami, myslia vlastným rozumom.

Podujatie bude obohatené opäť pestrým kultúrnym programom na Námestí slobody,

výstavou „Starým objektívom“, nainštalovanou vo výstavnej sieni Domu kultúry Javorina, tvorivými dielnami, kde sa deťom budú venovať naše kolegyne z Mestskej knižnice Kristíny Royovej a mnohými ďalšími aktivitami.

Následne bude sobota 9. augusta patriť športovcom. Dubník bude hostiť už 39. ročník **Staroturianskeho triatlonu**, pozostávajúceho z disciplín plávanie, bicyklovanie a beh. Podujatie štartuje už o 9.30 hod. Hasičským triatlonom, Slovenský pohár má štart ohlásený na 13:00 hod. V mene organizátorov všetkých srdečne pozývame povzbudiť pretekárov.

■ Eva Adámková,
Katarína Medňanská
Dom kultúry Javorina
foto: Igor Hečko

**Titul Čestný
občan udelený
2 osobnostiam**

str. 2-3

**Na Papradi
sa stretli
rodáci**

str. 7

**Bojovník
Samko**

str. 12

Mesto Stará Turá udelilo titul Čestný občan dvom výnimočným osobnostiam

Na konci júna 23.6.2025 sa na Mestskom úrade v Starej Turej uskutočnilo slávnostné podujatie, počas ktorého si mesto uctilo dve výnimočné osobnosti udelením titulu Čestný občan mesta Stará Turá. Celoživotná práca a nezištné pôsobenie oboch ocenených výrazne prispeli k duchovnému, kultúrnemu a spoločenskému životu nielen v našom meste, ale aj v širšom regióne a na celom Slovensku.

Ocenenie bolo udelené na základe rozhodnutia Mestského zastupiteľstva v Starej Turej zo dňa 30. apríla 2025, a počas slávnosti ho odovzdal primátor mesta PharmDr. Leopold Barszcz. Vo svojom príhovore sa prihovril všetkým prítomným a vyzdvihol význam čestného občianstva ako najvyššieho verejného uznania, ktoré mesto udeľuje osobnostiam s výnimočným prínosom. Slávnostnú atmosféru dotvárali aj krásne básne, ktoré s citom predniesla Mgr. Katarína Medňanská.

Titul Čestný občan mesta Stará Turá bol udelený **in memoriam Michalovi Slavkovi** – básnikovi, spisovateľovi, prekladateľovi, literárnemu historikovi, kritikovi, redaktorovi rojovského časopisu Cestou svetla a správcom Pamätnej izby Kristíny Royovej. Jeho život a tvorba boli hlboko prepojené s duchovným a kultúrnym dedičstvom Podjavorinského kraja a zanechali trvalú hodnotu pre slovenskú literatúru i spoločnosť. Na jeho počesť bola venovaná minúta ticha. Ocenenie prevzala jeho dcéra Nadežda Herichová.

Čestné občianstvo bolo udelené **Mgr. Elene Rumánkovej** – výnimočnej osobnosti späté so Starou Turou, ktorá svojou hlbokou a autentickou oddanosťou mestu, krajine, histórii, prírode a najmä ľuďom, ktorí tu žijú, zanechala nezmazateľnú stopu. Jej tvorivý odkaz sa prejavil vo výtvarnom umení, literatúre, hudbe, divadle i pedagogickej činnosti. Keďže sa zo zdravotných dôvodov nemohla osobne zúčastniť, ocenenie za ňu prevzala jej dcéra Martina Monošová. Vďaka technickému prepojeniu mohla pani Rumánková tento výnimočný okamih prežiť na diaľku a byť duchovne prítomná.

Súčasnou slávnosti bola aj prezentácia všetkých doterajších čestných občanov mesta Stará Turá, ktorá pripomenula, aké významné osobnosti boli v minulosti týmto titulom pociťované. Obzvlášť si vážime, že medzi pozvanými hosťami, ktorí prijali pozvanie, osobne prišiel aj Doc. MUDr. Peter Hnilica, CSc., ktorému bol titul čestného občana udelený v roku 2015.

Mesto Stará Turá týmto vyjadruje verejnú

podakovanie oboch oceneným – Michalovi Slavkovi (in memoriam) aj Mgr. Elene Rumánkovej – za ich celoživotné a nezištné pôsobenie, ktorým trvalo obohatili našu spoločnosť. Ich príbehy sú dôkazom, že vernosť hodnotám, ľuďom a rodnému kraju má trvalý význam a inšpiratívny dosah.

Podakovanie patrí aj všetkým, ktorí prijali pozvanie a svojou prítomnosťou prispeli k dôstojnej atmosfére tohto výnimočného podujatia. Osobitne ďakujeme Mgr. Kataríne Medňanskej za dôstojné sprevádzanie programom, Základnej umeleckej škole v Starej Turej, riaditeľovi MgA. Michalovi Stískalovi, deťom zo súboru Turanček a pedagógom školy za hodnotný umelecký program a hudobný sprievod. Penziónu Hájienka patrí podakovanie za kvalitný catering, ktorý prispel k celkovej dôstojnej atmosfére slávnosti.

Na záver prinášame životopisy ocenených osobností, ktoré sú výnimočným svedectvom o ich ceste, odkaze a službe komunite.

■ Andrea Michalcová, MsÚ
foto: Jozef Škriečka JS Photo

Michal Slavka (in memoriam)

Pán Michal Slavka sa narodil 15. augusta 1921 v Kysáči v slovenskej dedine – v bývalej Juhoslávii.

Maturoval na slovenskom gymnáziu v Petrovci. Študoval na teologickej škole v Rakúsku a potom v Misijnom ústave v Bukovine v Nemecku, kde ho zastihla vojna. Tu bol za pomoc vojnovým zajatcom zatknutý, väznený a nasadený na nútené práce. V apríli 1945 sa mu poda-

riilo utiecť do Čiech. Pripojil sa k hnutiu protifašistických bojovníkov. V januári 1947 sa rozhodol prísť do centra slovenského prebudenia v Starej Turej a aktívne sa zapojiť do práce Modrého kríža.

V roku 1949 si založil rodinu s manželkou Alžbetou, vychovali štyri deti. Po zrušení spolku Modrý kríž na nátlak komunistickej moci v roku 1952 sa Michal Slavka zamestnal ako mzdový účtovník v tehelni a potom ►

► v Podjavorinskom výrobnom družstve na Starej Turej. Po odchode do dôchodku pracoval ako sprievodca Čedoku. V roku 1969 sa významne podieľal na zorganizovaní Royovských slávností a na odhalení pamätnej tabule sestram Royovým v Starej Turej. Hneď po páde komunizmu v našej krajine v roku 1989 nadviazal Michal Slavka na vydavateľskú činnosť Modrého kríža zapojením sa do projektu vydania súborného diela Kristíny Royovej a znovuobnovením časopisu Cestou svetla, ktorý redigoval takmer 25 rokov. Časopis vychádza do dnešnej doby a predáva sa na celom Slovensku a aj v zahraničí. Za zmienku stojí, že v každom čísle tohto mesačníka vo všetkých porevolučných ročníkoch bola na titulnej strane jeho nová báseň.

Michal Slavka bol iniciátorom a spolu-tvorcom jedinečnej publikácie Naše korene o vzniku a vývoji prebudeneckého hnutia na Slovensku. Ako hlboký znalec diela Kristíny a Márie Royových a histórie Modrého kríža sa stal zakladateľom a správcom Pamätnej izby Kristíny Royovej na staroturianskej fare. V dnešnej dobe je pamätná izba presťahovaná v Domove bielych hláv. V roku 1999 sa podieľal na spracovaní a vydaní

Bibliografie literárnej tvorby Kristíny Royovej. Okrem toho bol činný literárne a popri veľkom množstve hlboké duchovnej poézie bol známy i ako publicista a prekladateľ. Na jeho poetické texty s archaizujúcou patinou vzniklo i viacero piesní. Bol tiež členom spevníkovej komisie. V roku 1992 vydala Slovenská evanjelická cirkev augsburského

vyznania v ČSFR nový evanjelický spevník. Tiež v Kresťanskom spevníku Cirkvi bratskej je od neho 7 textových prekladov, medzi nimi i pieseň Tichá noc. Jeho piesňové texty sú vo viacerých slovenských i zahraničných spevníkoch rôznych denominácií. V roku 2003 vydal v malom náklade zbierku Piesne pútnikov obsahujúcu výber 175 jeho piesní. Niektoré z nich boli zverejnené aj na nahrávkach a spievajú ich zborové telesá rôznych cirkví. Po jeho smrti vyšla básnická zbierka Vlhké šlapaje.

Zozbieral mnohé preklady diel Kristíny Royovej. Najprekladanejším literárnym dielom na Slovensku (a zároveň prvým a jediným preloženým do čínštiny) je novela Bez Boha na svete, ktorá bola preložená do 38 jazykov – na čom sa v nemalej miere podieľal aj Michal Slavka. Vďaka úsiliu Michala Slavku zachovať a šíriť odkaz života a diela sestier Royových sa Stará Turá stala známou aj v mnohých iných štátoch. Dodnes chodia z celého sveta do Starej Turej navštíviť expozíciu sestier Royových. A toto všetko vďaka impulzu skromného človeka Michala Slavku.

■ Nadežda Herichová
foto: Martin Medňanský

Mgr. Elena Rumánková

Pani Mgr. Elena Rumánková sa narodila 31. marca 1939 v Starej Turej rodičom Rudolfovi Vavrovičovi a Ľudmile, rodenej Malkovej k svojim starším súrodencom Jarkovi a Anke.

Mešťianku navštevovala v Starej Turej, kde si zamilovala kreslenie a vďaka triednemu učiteľovi Miloslavovi Slávikovi aj slovenčinu a svet kníh. Silný vplyv mal na ňu tiež jej krstný otec – bankár, národovec, intelektuál a zberateľ umenia – Ján Vavrovič. Práve on pobádal umeleckú povahu svojej netere a darovaním prvých olejových farieb a plátien pomohol v začiatkoch jej maľby. Z rodiny na ňu mala vplyv aj sestrnica nár. umelkyňa E. Holéczyová, ktorú navštevovala v Bratislave počas rokov štúdia.

Na Pedagogickej škole v Trnave našla podporu u profesora Pavla Lukachicha a neskôr, na Vyššej pedagogickej škole v Bratislave, sa dostala pod vedenie akad. maliara E. Lehotského, prof. P. Michalidesa, či sochára Rudolfa Hornáka. Vysokoškolské štúdium ukončila v kombinácii výtvarná výchova – ruský jazyk – rysovanie. Neskôr si vzdelanie rozšírila o slovenský jazyk na Pedagogickej fakulte UK v Bratislave.

Svoju učiteľskú púť začala v Novom Meste nad Váhom, potom v Podolí, ale od r. 1962 až do dôchodku pracovala na Základnej škole na ul. Komenského v Starej Turej.

Vo voľnom čase sa venovala maľovaniu.

Hoci nemala ambíciu stať sa profesionálnou maliarkou, niekoľko desiatok rokov sa zúčastňovala letných výtvarných sympózií v Budmericiach, organizovaných KPÚ v Bratislave. Viedol ich akad. maliar Fero Kráľ, neskôr akad. maliar Jozef Hron. Dnes jej výtvarné diela presahujú počet 450.

Svoju literárnu tvorbu ukotvuje v prostredí Starej Turej. Sú to zbierky historických poviedok *Zakvitli lípy pod Drahami* a *Za tajomstvom pečatí*, či poviedky zo školského prostredia *Slnko im svieti do vlasov*, rodinná sága *Spýtaj sa vetra*, či najnovšie poviedky *Deň ako stvorenie* v *spomienky*. Ako propagátorka diela Kristíny Royovej zdramatizovala jej novely *Sluha*, *Olga* a *Vykúpené šťastie*.

Ďalej pre rodné mesto zložila hudbu i slová *Piesne o Starej Turej*, v r. 2003 darovala mestu obraz *Veduta Starej Turej*. Je autorkou rozprávky *Strážkyňa vôd*, o vile Vodulke, ktorej fontána krásli námestie.

V r. 1964-66 bola členkou ochotníckeho divadelného súboru Chirana. Spolu s manželom založili a roky viedli miestny odbor Matice slovenskej v Starej Turej. Viedla tiež čitateľské hnutie vo Zväze žien. Spievala v Zbore učiteľov a viedla aj detský spevácky zbor. Po r. 1989 založila pani Elena Rumánková spolu s manželom Gustávom a spisovateľkou Z. Kuglerovou nový mesačník *Staroturiansky spravodajca*. V individuálnych hodinách dlhé roky viedla aj mimo-riadne výtvarne nadaných žiakov. Niekoľko

rokov zastávala funkciu Obvodnej metodičky výtvarnej výchovy pre 2. stupeň základných škôl.

Pani Elena Rumánková je zaradená do publikácie *Literárne osobnosti Podjavorinského kraja*, v encyklopédii životopisov osobností *Who is Who*, bola členkou výtvarného klubu *Matejkovci* v Novom Meste nad Váhom, členkou *Matice slovenskej* a od roku 2012 je členkou *Spolku slovenských spisovateľov*. Je držiteľkou ocenenia *Významná osobnosť Podjavoriny* a spolu s manželom aj ocenenia *Čin mesta Stará Turá*.

Svojou autentickou oddanosťou k Starej Turej, kde okrem štúdia a posledných troch rokov pôsobila, neprestáva nielen vo svojej tvorbe dokazovať svoj nezameniteľný, špeciálny a hlboký lokálpatriotizmus.

■ Martina Monošová
foto: archív E.M.R.

Nové zariadenie pre seniorov v Starej Turej ponesie meno sestier Royových

Od januára 2026 otvorí mesto Stará Turá nový domov pre tých, ktorí do svojich dní vkladajú múdrosť, pokoj a spomienky. Nové **Zariadenie pre seniorov sestier Royových**

dostalo meno po dvoch ženách, ktorých srdcia boli otvorené každému, kto potreboval pomoc. O názve tohto zariadenia rozhodli samotní obyvatelia mesta v online dotazníkovom prieskume, do ktorého sa zapojilo 178 respondentov. Víťazný návrh odkazuje na významné osobnosti miestnych dejín – sestry Royové, ktoré svojím životom a prácou hlboko ovplyvnili rozvoj starostlivosti o najzraniteľnejšie skupiny obyvateľov v Starej Turej. V čase, keď sociálne služby nejestvovali, boli práve ony často prvým aj posledným útočiskom pre ľudí v núdzi. Ich neúnavná práca v starostlivosti o sirotu, chorých a seniorov, vedení charitatívnych zbierok a organizovaní pomoci počas ťažkých vojnových a povojnových rokov zanechala v pamäti obyvateľov hlbokú stopu. Sestry Royové boli vzorom súcitu a oddanosti, ktorého odkaz žije v Starej Turej dodnes.

Sme radi, že názov zariadenia nesie posolstvo úcty a spätosti s našim mestom a tiež nás teší veľký záujem ľudí, ktorí prejavili svoj názor hlasovaním. Názov nového zariadenia pre seniorov bol vybraný prostredníctvom verejného prieskumu, ktorý mesto spustilo 25. júna a uzavrelo 3. júla tohto roka. Respon-

denti mohli prostredníctvom webovej stránky mesta alebo sociálnych sietí navrhovať a voliť názvy. Víťazný návrh „Zariadenie pre seniorov sestier Royových“ získal najviac hlasov – 19 zo všetkých návrhov. Medzi ďalšie populárne návrhy patrili aj názvy ako „Jeseň života“, „Lipa“ či „Pod Javorinou“. Výsledky

prieskumu boli následne predložené vedeniu mesta a Komisii MsZ pre sociálne veci a bývanie, ktorí ich zohľadnili vo finálnom schválení názvu.

Nové zariadenie má byť miestom dôstojného a pokojného prežitia jesene života pre staršiu generáciu v meste i okolí. Okrem kvalitných sociálnych služieb bude ponúkať aj moderné zázemie, spoločenské a terapeutické aktivity, ktoré majú seniorom spríjemniť každodenný život. Veríme, že meno sestier Royových bude pripomínať, že aj v dnešných časoch má zmysel pomáhať a byť tu jeden pre druhého. Je to odkaz, že láskavosť a súcit sú hodnoty, ktoré nikdy nezostarnú.

■ Mgr. Petra Pilátová
Oddelenie spoločenských služieb MsÚ
foto: MsÚ

Zmeny v autobusovej doprave do Súša a Topoleckej

Vážení obyvatelia mesta, chceli by sme vás včas informovať o nadchádzajúcich zmenách v autobusovej doprave na našom území, ktoré sa dotknú mestských častí Súša a Topolecká. Trenčiansky samosprávny kraj, ako objednávatel regionálnej autobusovej dopravy v súvislosti s verejným obstarávaním autobusovej dopravy na ďalšie roky, pristúpil k príprave novej koncepcie cestovných poriadkov v celom kraji. Zároveň sa zamerali na tie autobusové linky, ktoré nespĺňali požadované kritériá efektívnosti a hospodárnosti. Medzi takéto linky patria aj spoje na území nášho mesta, konkrétne linka č. 304455 na trasách Stará Turá – Topolecká a Stará Turá – Súš. Tieto spoje nie sú podľa štatistických údajov dostatočne vyťažené a predstavujú pre TSK vysoké ekonomické náklady s minimálnou návratnosťou.

TSK pristúpilo v rámci pracovného stretnutia k rokovaniu s mestom Stará Turá, aby sme si navzájom odkomunikovali potreby

obyvateľov mesta ako aj naše možnosti, ako by sme sa finančne podieľali na zabezpečení týchto spojov. Predpokladané náklady na financovanie týchto autobusových spojov sú takmer 100 000 € ročne, zároveň bez možnosti mesta akokoľvek ovplyvniť výšku týchto nákladov, keďže cestovné poriadky sú plne v kompetencii TSK, ktorý by zároveň obstarával aj dopravcu. Napriek našim snahám sa nepodarilo nájsť vzájomný kompromis na čiastočnej úhrade týchto nákladov, nakoľko aj podľa názoru TSK tieto autobusové linky nie sú regionálnou dopravou, ktorú by mal hrdiť kraj, ale práve mestskou autobusovou dopravou, keďže obsluhujú iba mesto Stará Turá a jeho mestské časti bez akéhokoľvek presahu do regiónu, a teda všetky prevádzkové náklady by malo znášať výlučne mesto.

Po dôkladnom zvážení súčasnej hospodárskej situácie mesta ako aj prevládajúcej neistoty vo financovaní samospráv štátom v tomto a nadchádzajúcom rozpočtovom

roku, sme sa rozhodli, že budeme hľadať vlastné riešenie, ako zabezpečiť dopravnú obsluhu mestských častí Súša a Topolecká a teda nie podľa podmienok navolených TSK. V širšom regióne existujú obce, ktoré prevádzkujú alebo v minulosti prevádzkovali vlastné spoje, takže sa budeme snažiť získať čo najviac informácií, ako takéto služby zabezpečiť vo vlastnej réžii. Zároveň budeme prehodnocovať výšku a podmienky príspevku na prepravu pre obyvateľov dotknutých mestských častí. V súčasnosti však po komunikácii s TSK vieme, že pokiaľ sa nič zásadne nezmení, autobusové spoje do Súša a Topoleckej budú zrušené pravdepodobne už na konci roka 2025.

■ Mgr. Lívia Skurská,
referent pre participáciu
MsÚ Stará Turá

Rozlúčka s predškolákmi

V utorok 24. júna sa v priestoroch mestského úradu ozývali veselé detské hlasy. Boli to naši predškoláci, ktorí sa v tento deň pod záštitou pána primátora zúčastnili slávnostnej rozlúčky s predškolákmi.

Pre 77 detí bol tento školský rok posledným rokom bezstarostného škôlkarského života. V septembri otvoria v knihe svojho života novú kapitolu – život školáka s jeho radostami i starosťami, možnosťami a povinnosťami. A hoci ide o dôležitý a vážny okamih, na tvárach detí žiarili úsmevy a radostné očakávanie. Veď sa nemajú čoho báť, všetci sú na školu dobre pripravení. Sú to deti so všetkými piatimi „P“, ktoré vedia pozdraviť, poprosiť a poďakovať, pomôcť, počkať aj poradiť si. Poznajú mnohé písmená (niektorí aj všetky), dni v týždni, mesiace a ročné obdobia, geometrické tvary, vedia počítať, orientujú sa v čase a priestore, spievajú, reci-

tujú, tancujú a vedia toho ešte oveľa, oveľa viac... Slzy v očiach sme ale mali my ostatní – pani učiteľky, rodičia a ďalší hostia, ktorí sme sa vzájomne lúčili s vedomím, že táto krásna časť nášho spoločného života definitívne končí.

Pre našich predškolákov je však tento koniec začiatkom novej cesty – cesty poznania, vzdelania a hľadania svojho miesta v živote. Držíme im palce, aby sa im po tejto ceste kráčalo s ľahkosťou a aby si poradili so všetkými prekážkami. Nech je cieľ, ku ktorému smerujú, vždy ten správny.

■ za MŠ Ľubica Hučková
foto: Andrea Michalcová

Hudobníci Základnej umeleckej školy v evanjelickom kostole

Dňa 18.6.2025 sa konal v evanjelickom kostole krásny koncert s názvom „Záverčný koncert“. Účinkovali v ňom žiaci Základnej umeleckej školy z hudobného odboru. Spolu sa na koncerte predstavilo približne 50 žiakov a pedagógov, ktorí sa prezentovali skladbami z rôznych historických období od baroka až po 21. storočie.

Chcem sa aj touto cestou všetkým účinkujúcim poďakovať a taktiež sa chcem

poďakovať za vedenie nášho novovzniknutého orchestra, ktorý účinkoval verejne prvýkrát, Monike Železníkovej a PaedDr. Vladimírovi Kočíckému. Za poskytnutie krásnych priestorov ďakujeme páňovi farárovi Činčurákovi.

Budeme sa spolu tešiť na ďalšie koncerty.

■ MgA. Michal Stiskal,
riaditeľ ZUŠ Stará Turá
foto: Mgr. Oľga
Medňanská

Naše včielky dali prvý med

Včely z mestskej včelnice si zaslúžia veľký potlesk. Po takmer roku starostlivého pozorovania a opatery nám priniesli prvú sladkú.

Včelnica v meste? Áno, má to zmysel

Mestská včelnica vznikla 9. augusta 2024 ako spoločný projekt mesta Stará Turá a miestnej Základnej organizácie Slovenského zväzu včelárov. Úle boli umiestnené na zelenej streche mestského úradu, čím vznikol jedinečný priestor, ktorý spája ekologický rozmer s edukačným významom.

Pri podpise memoranda o spolupráci sa stretli zástupcovia mesta, na čele s primátorom PharmDr. Leopoldom Barszczom, a predseda ZO SZV Ing. Michal Dudák. Projekt vychádza z jednoduchého presvedčenia – včely sú neoddeliteľnou súčasťou zdravého života, aj v meste.

Prvý med – dôkaz, že to funguje

Po mesiacoch práce, zbierania peľu a neúnavného opelenia kvetov priniesli naše včielky prvý med. Nielenže chutí výborne, ale symbolizuje aj úspešný štart mestského včelárstva.

Zelenšia budúcnosť

Okrem medu je hlavným cieľom projektu aj zvýšiť povedomie o význame opelovačov, podporiť výsadbu včelám prospešných rastlín v parkoch, záhradkách aj na balkónoch a vytvoriť priestor pre edukáciu detí, škôl a verejnosti.

Prvý med je len začiatok. Ďakujeme všetkým, ktorí podporili vznik mestskej včelnice, a hlavne – ďakujeme včielkam.

■ Andrea Michalcová, MsÚ
foto: MsÚ

Stredná priemyselná škola v Starej Turej a Trenčianska univerzita Alexandra Dubčeka v Trenčíne spojili sily – **podpísali memorandum o spolupráci**

Dobrá spolupráca je dôležitou podmienkou ďalšieho rozvoja všetkých inštitúcií. Preto aj Stredná priemyselná škola v Starej Turej dlhodobo spolupracuje so zamestnávateľmi, profesijnými organizáciami (SOPK, RÚZ a podobne), strednými školami, ale aj vysokými školami.

Dňa 25. júna 2025 sa uskutočnil významný krok smerom k prepojeniu stredoškolského a vysokoškolského vzdelávania s našou najbližšou univerzitou. Riaditeľ Strednej priemyselnej školy v Starej Turej, **Ing. Milan Duroška**, a rektor Trenčianskej univerzity Alexandra Dubčeka v Trenčíne, **doc. Ing. Jozef Habánik, PhD.**, oficiálne podpísali memorandum o spolupráci. Veď aj v súčasnosti úspešne študujú na tejto univerzite žiaci našej školy.

Memorandum bolo následne osobne odovzdané pani **doc. Ing. Alene Breznicekej, PhD.**, prodekanke Fakulty špeciálnej techniky, ktorá ho prevzala v mene univerzity. S ňou boli prerokované aj prvé kroky vzájomnej spolupráce v najbližšom období.

Zámerom tohto dokumentu je rozvíjať dlhodobú odbornú spoluprácu medzi stredoškolským a vysokoškolským prostredím, so zameraním na technické vzdelávanie, inovatívne aktivity, zdieľanie odborných poznatkov a rozvoj praktických zručností.

Cieľom spolupráce bude umožniť študentom SPŠ Stará Turá (hlavne v odboroch informačných a komunikačných technológií,

elektrotechniky, automatizácie a robotiky) získať praktický kontakt s vysokoškolským prostredím, modernými technológiami a výskumnými aktivitami už počas stredoškolského štúdia. Študenti budú mať prístup k modernému vybaveniu univerzity (hlavne z Fakulty špeciálnej techniky) – 3D tlačiarňam, CNC strojom, diagnostickým staniciam pre automobily, robotickým a senzorovým systémom a mnohému ďalšiemu. Navyše sa budú môcť zúčastňovať exkurzií, odborných prednášok, seminárov a ďalších spoločných podujatí. Rovnako využívať potenciál učiteľov a žiakov univerzity pri riešení vlastných

náročnejších projektov, prác SOČ a podobne.

Táto spolupráca je výnimočnou príležitosťou pre budúcich žiakov školy aj ich rodičov – prináša totiž istotu, že škola aktívne rozvíja moderné technické vzdelávanie s jasným prepojením na vysokú školu a prax.

Hlavné body spolupráce zahŕňujú:

- vzájomnú výmenu informácií o možnostiach štúdia a vývoji vzdelávacích programov,
- spoločnú organizáciu odborných podujatí, seminárov a prednášok pre žiakov, pedagógov aj odbornú verejnosť,
- účasť študentov a pedagógov na inovatívnych projektoch a súťažiach (SOČ / SVOC),
- sprístupnenie technologického vybavenia univerzity pre účely odbornej prípravy študentov SPŠ,
- prepojenie výučby s reálnou praxou a výskumným zázemím univerzity.

Týmto krokom sa vytvára priestor pre systematickú podporu technického vzdelávania a motiváciu žiakov pokračovať v štúdiu na vysokej škole technického zamerania. Memorandum zároveň potvrdzuje snahu oboch inštitúcií o aktívne reagovanie na potreby trhu práce a technologického vývoja.

■ Ing. Milan Duroška, riaditeľ
SPŠ Stará Turá
foto: SPŠ

Tomaníkova nota

Jaroslav Tomaník bol výraznou osobnosťou na poli dychovej hudby nielen v Starej Turej, ale i v okolí. Jeho umelecká činnosť bola bohatá – pôsobil ako hudobník, skladateľ, umelecký vedúci Veľkého dychového orchestra Domu kultúry Javorina. Komponoval predovšetkým polky, pochody a valčíky. Jeho skladby i dnes hrajú viaceré dychové hudby.

Na počesť Jaroslava Tomaníka, ale i ostatných „dychovkárov“ v Starej Turej, Dom kultúry Javorina od roku 2009 organizuje podujatie *Tomaníkova nota*. Pôvodne prehliadka dychových hudieb sa postupne vplyvom financií i postupného zániku dychových hudieb vyprofilovala do koncertu jednej dychovej hudby počas niektorej z prvých júlových

nediel.

Tento rok sme na Námestí slobody privítali 6. júla Dychovú hudbu Bodovanka z obce Krivosúd-Bodovka. Počiatky prvej dychovej hudby v tejto obci siahajú už do roku 1873, vznik DH Bodovanka sa datuje k roku 1975. Umeleckým vedúcim je pán Milan Hornáček. Koncertom, ale i históriou kapely a ďalšími

zaujímavosťami divákov slovom sprevádzala pani Ľubica Hornáčková.

Veríme, že si priaznivci tohto hudobného žánru, i keď v nie veľkom počte, príjemný letný podvečer užili. Do videnia opäť o rok!

■ Katarína Medňanská
foto: DKJ

Papradské stretnutie

*Tá Papraď, tá Papraď, šak je to pekný kút,
jako ta božemoj, jak o ta odvyknút.
Bolach tam na bále, cigáne mi hraly,
nemalach zaplacit, len mi vlnák vzaly*

Veru, krásny to kút, tá naša Papraď. Malebná osada pod horou, s roztrúsenými malými kopaničiarskymi usadlosťami. V minulosti bola akýmsi centrom, sústredil sa tu spoločenský i kultúrny život. V roku 1852 tu vznikla evanjelická škola. Podľa bývalého evanjelického farára Jána Drobného bola na Slovensku prvou riadnou kopaničiarskou školou, do ktorej cirkev povolala diplomovaného učiteľa. O jej dôležitosti svedčí fakt, že v roku 1893 ju navštevovalo 191 žiakov (2 učelia), viac ako bolo žiakov v staroturianskej katolíckej (184 žiakov), či evanjelickej (163 žiakov) škole. Bola tu škola, obchod, krčma, všetko potrebné pre život.

Dnes už je situácia úplne iná. V roku 2004 odzvonilo základnej škole, čím zostala naša Papraď mĺkva, bez detského dňavu. Spoločenské zmeny prispeli k zatvoreniu obchodu i pohostinstva. Ulice zostali prázdne, vlaková i autobusová doprava z veľkej časti nahradila individuálna doprava. So zmenami, ktoré nám priniesla doba, sa mení i život na kopaničiach. Ľudia sú uponáhľanejší, uzatvorenejší, zmizli lavičky z priedomia... Málo je príležitostí na stretnutia, spomalenie času...

A tak myšlienka, s ktorou som sa už dlhší čas pohrávala, zorganizovať stretnutie ľudí, ktorí k Papradi a našim kopaničiam inklinujú, začala naberať na intenzite. Spolu s Jankom a Zdenkou Zemanovými sme začali plánovať, oslovili sme ľudí, ktorých sme prizvali do organizačného tímu stretnutia. Správa o pripravovanej akcii sa rýchlo šírila. A čo nás najviac tešilo, bol záujem zúčastniť sa.

Spoločne s ochotnými dobrovoľníkmi sme pripravili všetko potrebné, čo si takáto akcia vyžadovala. Propagáciu, distribúciu pozvánok, s tým spojené získavanie kontaktov na

odšťahovaných ľudí, fotovýstavu, občerstvenie, úpravu priestorov kultúrneho domu, ale i príľahlej záhrady. Veľkoplošným stanom, ale si prirodzeným tieňom stromov sme vytvorili príjemné zákutia, aby účastníci mali priestor na rozhovory, spomínanie...

Rušno bolo v sobotu 28. júna od obeda, kedy sa návštevníci začali postupne trúsiť. Prišli z blízkeho, ale i vzdialenejšieho okolia (Trenčín, Bratislava, Skalica, Prievidza, Galanta...). Kopaničiarska štedrosť nemala hraníc, z prinesených slaných, sladkých, tekutých dobrôt sme mohli vystrojiť svadbu. Milé a srdečné boli vzájomné stretnutia, stalo sa, že sa hostia museli predstavovať, veď za 50 rokov človek „opeknie“, zmení sa. Veľký záujem bol o výstavu takmer 200 starých fotografií, pri ktorej pospomínali na školské časy, mládežnícky život, či akcie, ku ktorým sa viažu krásne zážitky. Sprievodným programom bolo premietanie dokumentu „Stará Turá 1964 – 2024. Z obce mestom“, historické dokumenty z rokov 1981 a 1983 a najväčší záujem bol o film o najznámejšom papradskom šenkárovi Šimonovi Dornákovi, ktorý natočil jeho vnuk Šimon Horna pod názvom „Šimunko – človek veselý“.

Milé a srdečné bolo vzájomné pose-
denie bývalých susedov, spolužiakov, ale

i súčasných obyvateľov, priateľov, chalupárov. Mnohí pookriali pri spomienkach či pesničkách, ktoré si spolu zanôtli za doprovodu harmonikára p. Janka Kubovčiaka. Dojemné boli rozhovory, slová vďaky, ktorými „Papradári“ naozaj nešetřili. Atmosféra bola viac ako priateľská, stisky rúk silné, objatia vrúne.

Po náročných dňoch prípravy som bola nielen ja, ale všetci členovia organizačného tímu, dobití energiou, vďačnosťou prítomných. Poďakovanie patrí všetkým, ktorí priložili ruku k dielu: skupine dobrovoľníkov, ktorí akciu pripravovali dlhodobo – Zdenka a Janko Zemanovi, Veronika a Janko Štukoví, Anka Málková, Božena Malárová, Vierka Biesiková, Anka Bielčíková, Anka Volárová, Janko Mikulec, Pavol Šurin, Norika Parovová, Oskar Oswald, Vierka Mikulcová, Vierka Bunová, Ondrej Janso, Jaroslav Adámek, pomocníkom počas stretnutia – Katka Sedlíková, Katka Medňanská, Zdenka a Marian Jurigová, Silvia Málková, Miško Adámek, za sponzorskú kapustnicu ďakujeme Anke Biesikovej. Vďaka týmto ochotným a ústretovým ľuďom si viac ako 250 kopaničiárov vychutnalo jednu bežnú, ale pre nich vzácnu letnú sobotu.

■ Eva Adámková

foto: Katarína Medňanská

DOM
KULTÚRY
JAVORINA

PRIPRAVUJE

■ 30.9. o 19:00 hod. – **SOBÁŠNY LIST**

– Zobrali by sme si svojho partnera po dvadsiatich rokoch spoločného života? – Divadelná hra z prostredia obýčajnej židovskej rodiny, ktorá odišla z Kibucu v druhej polovici 20. storočia. Muž pracuje a je hrdý, že zarába dostatočne na to, aby jeho manželka pracovať nemusela. Tak sa to patrí. Ich dcéra, súca na vydaj, má nápadníka. Celý život už dospelého Viktora riadi mamička, od obsahu jeho vreciek až po svadbu. Nastáva problém so sobášnym listom rodičov nevesty,

ktorý sa stratil. Vzniká množstvo vtipných situácií medzi starými manželmi, vyplávajú na povrch dlhoročné priania a sny, ktoré sú konfrontované s realitou. Autor E. Kishon s majstrovským vtipom rozmotáva kľbko deja a zase ho majstrovsky zamotáva. Divák sa pobaví aj prekvapí zvratmi o osudoch do vtedy tak všedného a stereotypného života rodiny.

Vstupné: 24,- a 26,- €

ZÁJAZDY

■ **2.8. ZOO LEŠNÁ ZLÍN** – navštívte s nami najkrajšiu zoologickú záhradu v širokom okolí!
Poplatok: 12,- € (doprava)

■ **16.8. ORAVA** – užite si deň plný zaujímavých aktivít! Splavíme úsek Váhu, môžete navštíviť Oravský hrad a spoločne sa vydáme aj na cestu Oravskou lesnou železnicou.
Poplatok: 55,- / dospelý; 49,50 € / ZŤP; 47,50 € / študent, dôchodca; 42,50 € / dieťa 6-14 rokov; 29,50 € / dieťa do 6 rokov

■ **30.8. TULLN (RAKÚSKO)** – obľúbená medzinárodná výstava kvetov a záhrad, považovaná za skutočný rakúsky raj kvetín. Nenechajte si ujsť pohľad na tisíce kvetov usporiadaných najlepšími rakúskymi záhradkármi a kvetinármi do jedinečných kvetinových umeleckých diel! Vo večerných hodinách sa zúčastníte na nádhernom ohňostroji nad mestom Tulln i nad Dunajom. Návrat do Starej Turej v neskorých nočných hodinách.
Poplatok: 37,- €

PREMIETANIE

■ **15.8. o 19:00 hod. – DUCHOŇ** – Karol Duchoň bol najväčším talentom svojej generácie. Príbeh muža, ktorý žil až príliš intenzívne. V roku 2025 si aj týmto filmom pripomínáme 75 rokov od narodenia Karola Duchoňa a zároveň 40 rokov od jeho smrti. Réžia: Peter Bebjak. Hrajú: Vladislav Plevčík, Anna Jakab Rakovská, Gregor Hološka, Vojtěch Kotek, Agáta Spišáková.
95 min, MP od 15 rokov
Vstupné: 6,- €

NOVINKY
mestskej knižniceMestská knižnica
Kristíny Royovej
Stará Turá■ **BELETRIA**

Hunterová, Kristi, Ann: Srdcia na pláni
Jarkovská, Erika: Nemecká krv

■ **DETEKTÍVKY**

Cavanagh, Steve: Trinásť
Neuer, Václav: Uplakaná jeseň

■ **NÁUČNÁ LITERATÚRA**

Judt, Tony: Povojnová Európa
Palán, Aleš: Náčelník
Popper, Miroslav: Ako zošit rodinu (návody pre vlastných a nevlastných rodičov)

■ **DETSKÁ LITERATÚRA**

Kinney, Jeff: Denník odvážneho bojka 19. diel
Kol.: Môj prvý obrázkový slovník anglicko-slovenský
Neville, Joana: Ľudské telo

**KNIŽNICA BUDE POČAS
PRÁZDNINOVÝCH MESIACOV
JÚL A AUGUST OTVORENÁ
NASLEDOVNE:**

pondelok: 12.00 – 18.00 hod.
streda: 9.00 – 11.00 hod.
12.00 – 16.00 hod.
piatok: 12.00 – 18.00 hod.
V utorok a vo štvrtok bude pre verejnosť zatvorená.

Informácie o podujatiach a vstupenkách
v kancelárii DK Javorina Stará Turá tel. č. 032 776 33 66,
e-mail: dkjavorina@gmail.com, www.dkjavorina.sk

SMÚTOČNÉ SPOMIENKY, POĎAKOVANIA, ROZLÚČKY

Dňa 13.7.2025 uplynul 1. rok, čo nás navždy opustil náš drahý otec, dedko a svokor **Miroslav NEMEC**.

Zároveň sme si pripomenuli 14. výročie úmrtia našej drahej **Olgy NEMCOVEJ**.

S láskou a úctou spomína celá rodina

*Smútočná spomienka
Ako tíško žil, tak tíško odišiel,
skromný vo svojom živote,
veľký vo svojej láske a добрôte.*

Dňa 16.7.2025 uplynul rok, čo nás opustil náš milovaný manžel, otec, starý otec, príbuzný a kamarát **Pavol ZNACHOR**.

*S láskou a úctou
spomína celá rodina*

*Čas nelieči bolesť ani rany,
iba nás učí žiť bez tých, ktorých sme milovali.*

Dňa 6.8.2025 si pripomenieme smutné 1. výročie, kedy nás náhle opustil môj milovaný syn, brat, otec a príbuzný **Martin BENO**.

A dňa 2.5.2025 sme si pripomenuli 18. výročie, čo nás navždy opustil môj manžel, otec a dedko **Bohumír BENO**.

*Kto ste ich poznali a mali radi,
spomínajte s nami.*

Smútočné spomienky sú uverejňované výhradne na žiadosť pozostalých a preto redakcia uverejňuje všetky dodané smútočné oznámenia bez úprav a bezplatne!

MATRIČNÉ OKIENKO

■ **VÍTAME BÁBÄTKÁ**
Počet narodených detí: 3

■ **UZATVORILI MANŽELSTVO**
Počet uzavretých manželstiev: 4

■ **POSLEDNÉ ROZLÚČKY**
Iveta Benová, Ing. Martin Balogh,
Kvetoslava Třetinová, Olga Hučková,
Klaus Roháček, Ing. Eva Kýšková
Počet úmrtí: 6

Smútočná spomienka

S hlbokým žiaľom oznamujeme, že nás navždy opustila naša bývalá kolegyňa, **Mgr. Elena Ondrášiková**, vo veku nedožitých 89 rokov.

Pani Ondrášiková prežila celý svoj život v Starej Turej. Niekadšia pani učiteľka neskôr pôsobila v Mestskom múzeu v Starej Turej ako sprievodkyňa takmer 12 rokov. Práca v múzeu bola vlastne jej koníčkom. Vždy všetkých ohromovala svojimi znalosťami a prehľadom nielen v oblasti regionálnej histórie. Počas pôsobenia v múzeu odvieďla obrovský kus práce. Okrem sprevádzania návštevníkov má neoceniteľné zásluhy na presťahovaní múzea do nových priestorov.

V roku 2005 sa celá expozícia presťahovala z bývalých detských jaslí na druhé poschodie Domu kultúry Javorina. Zásluhou p. Ondrášikovej sa rozšírila expozícia aj o časť bývalého múzea podniku Chirana.

Jej bohaté poznatky, príbehy a spomienky boli pre nás všetkých cenným pokladom, ktorý vždy ochotne zdieľala. Jej rozprávanie bolo plné autenticity a nadšenia. V roku 2023 si Mgr. Elena Ondrášiková z rúk primátora Starej Turej prevzala cenu Osobnosť mesta za celoživotné zásluhy o rozvoj mesta, za dlhoročný osobný a profesionálny prístup k jeho histórii, najmä za zvelaďovanie a významný rozvoj mestského múzea.

Jej múdrosť, optimizmus a zánietenie boli pre nás veľkým zdrojom inšpirácie. V Dome kultúry Javorina budeme na pani Ondrášikovú vždy spomínať len s láskou a úsmevom.

■ Lucia Toman, Mestské múzeum
Stará Turá, kolektív DK Javorina
foto: archív DKJ, MsÚ

STAROTURIANSKY SPRAVODAJCA

mesačník mesta Stará Turá, ročník XXXIII., číslo 8/2025 - ISSN 1338-9688 - Vydáva mesto Stará Turá, www.staratura.sk. Adresa redakcie a inzertného oddelenia: Dom kultúry Javorina, gen. M. R. Štefánika 378, 916 01 Stará Turá, IČO: 36130125, tel.: 032/7763366, mobil: 0915984309, e-mail: spravodajca@staratura.sk - Predseda red. rady: Mgr. Miroslav Krč (miroslav.kr@staratura.sk) - Redakčná rada: Mgr. Miroslav Krč, Bc. Eva Adámková, PhDr. Věra Teplíková, Bc. Gabriela Hučková, Mgr. Paulína Roháčková - Šéfredaktor: Mgr. Katarína Mednánská (tel.: 0915 984 309, e-mail: spravodajca@staratura.sk) - Sadzba: Tomáš Šimko - Tlač a distribúcia: T-stúdio, s. r. o. (www.t-studio.sk) - Vychádza začiatkom každého mesiaca, uzávierka čísla je vždy do 15. dňa predchádzajúceho mesiaca. Za vecnú správnosť príspevkov zodpovedajú autori. Redakcia si vyhradzuje právo príspevkov stylisticky upravovať, zostruďovať, prípadne i neuverejniť. Za obsah platenej inzercie a reklamy zodpovedá inzert (objednávateľ). Zasláné rukopisy, fotografie, kresby redakcia nevracia, ak nebolo dohodnuté inak - Registrácia: EV 2849/08. Cena reklamy: 0,80 €/1 cm². Vlastníkom tohto periodika je mesto Stará Turá.

Turanci, vytvorme spolu podpornú skupinu – Liga proti rakovine

Milí priatelia, vážení spoluobčania, historická budova Domova bielych hláv na Hľubockého ulici v Starej Turej ponúka priestory a možnosť posedenia pri káve August Roy každému, kto chce zdieľať svoj životný príbeh.

K napísaniu toho príspevku ma inšpirujú osobné skúsenosti a mnohé rozhovory.

V domácom prostredí sme sprevádzali maminku v terminálnom štádiu onkologického ochorenia až do jej posledného výdychu.

Videla som, aké ťažké bolo otvárať tému zomierania medzi najbližšími, hoci všetci vedeli, že koniec sa blíži.

Viete, že nastane čas, kedy už kuratívna liečba zostáva bez účinku? Vtedy by mala nastúpiť paliatívna starostlivosť, ktorá zabezpečuje zmiernenie akéhokoľvek utrpenia, bolesti a zlepšenie kvality života u nevyliciteľných pacientov v pokročilých štádiách choroby. Liečebný postup je vždy individuálny.

Ludia, žiaľ, nie sú informovaní. Príde im ťažko, už len keď počujú výraz „paliatívna starostlivosť“. Preto by sme mali citlivo používať skôr „podporná starostlivosť“. Slovo paliatívna vyvoláva v ľuďoch desivé predstavy. Je to pre nich konečná, umieranie. Je to niečo podobné ako keď nemocnica ponúkne službu farára. To je častokrát pre nich to isté ako paliatívna starostlivosť. Farár pre ľudí znamená posledné zaopatrenie (pomazanie).

Musíme ľudí vzdelávať, že **paliatívna starostlivosť je ďaleko viac o živote ako o smrti**. Sústreďme sa v nej na čas, ktorý pacientom zostáva bez ohľadu na to, či ide o dni, mesiace alebo roky.

Život sa za každých okolností snažíme žiť, nie ho ukončiť. Ľudia dnes prepadli systému a nevedia, kam sa obrátiť alebo ešte častejšie rezignujú a s pocitom prehry a zúfalstva žijú oni ako opatrovníci svojich blízkych a aj dotknutí pacienti. Existuje však riešenie.

Svetová medicína neprípúšťa neúspech. Lieči pacienta, aby sa vyliečil. Zabúda na mnohé okolnosti, napríklad na jeho individualitu. Väčšina medicíny chce za každú cenu triumfovať nad chorobou. Nie vždy je to však dobrá cesta.

Práve paliatívna liečba v terminálnom (konečnom) štádiu ochorenia už nedáva šancu triumfovať nad chorobou. Ale ponúka úľavu, zmierenie, dôstojnosť. Čo to znamená? Na prvom mieste je vždy záchrana života. Ale v praxi sa stretávame aj s druhou stranou mince. Čo potom, keď život zachránime, ale pacient zostane veľmi poškodený so znehodnoteným prežívaním? Ako to

pocíti, zhodnotí pacient a jeho príbuzní? Vlastne nedávame možnosť sa pýtať, čo si praje pacient a rodina.

Najhoršie na tom sú onkologickí pacienti. V istom štádiu už neexistuje liečba, je ukončená a pacienta nechávame napospas osudu. Neraz príde domov v beznádeji, že čo si počne, keď ho už nechcú liečiť.

Vždy musíme zachraňovať a samozrejme nádej zomiera posledná. ALE. Treba byť otvorený a pravdivý. Pacient má ako jediný a prvý právo poznať svoj skutočný zdravotný stav. Ťažkú pravdu treba povedať v láske. V praxi sa toto ukazuje ako najlepšie riešenie pre všetkých zainteresovaných.

Treba si naplno uvedomiť hranicu medzi víťaziacou medicínou a dôstojnosťou človeka. Paliatívna medicína sa stará o to, čo už bežná medicína nedokáže odstrániť. Už sa to dá len prijať. Znížiť utrpenie a bolesť.

Moderná medicína stále ponúka nekončné možnosti, aj alternatívne, len aby si nepriznala, že už sa ďalej nedá ísť.

A tu prichádza pokora pred Stvoriteľom, ktorý život dáva a určuje aj jeho koniec. Zmierenie.

Paliatívna medicína komunikuje aj s rodinou. Má široký tím odborníkov, ktorí

poskytujú pomoc na každej úrovni (lekári, sestry, opatrovateľky, sociálny pracovník, psychológ kňaz). Na konci už niet na čo čakať. Treba vyriešiť, čo sa dá - okrem fyzického komfortu aj posledné rodinné záležitosti. V našej krajine sme v takomto holistickom prístupe k životu a zdraviu celkom na začiatku. Práve preto mám túžbu stretnúť sa s vami, počúvať vaše príbehy, pokúsiť sa nájsť riešenie do vašej situácie.

Vytvorme spolu podpornú skupinu, kde si budeme navzájom oporou a verím, že aj pomocou ďalším.

Nech sa páči, kontaktujte ma na:
itopolcany@gmail.com
+421 944 981 431

■ Teším sa, že spolu niečo vymyslíme!
Iveta Topolčanyová
foto: archív IT

Lesotur s.r.o., DHZ Topolecká a ZCHKS
Vás pozýva na

FURMANSKÉ PRETEKY

23. august 2025 o 10:00
Stará Turá - Topolecká,
Kamenný most

Prípravujeme pre Vás:

- 3 súťažné disciplíny
- Bohaté občerstvenie
- Výstava lesnej techniky
- Skákací hrád

Vstupné 2 €

Kontaktná osoba:
Vlastimil Dornák, tel.: 0918 480 769

Po stopách sestier Royových

Prvá Útulňa

4. časť

V Starej Turej už viac ako desať rokov pôsobí Múzeum sestier Royových. Nadväzuje na činnosť bývalej Pamätnej izby Kristíny Royovej, ktorú zriadil pri evanjelickej fare pán Michal Slavka. Múzeum sa nachádza v tzv. Domove bielych hláv na Hlubockého ulici 6. Vstupné je dobrovoľné a po telefonickom či emailovom dohovore vopred sa vám radi budeme venovať.

V čase, keď sestry Mária a Kristína Royové žili v Dome pri ceste, začali svoju prvú skutočnú sociálnu prácu. Prvý podnet prišiel od Juraja Mačicu s manželkou, ktorým Boh položil na srdce, aby sa ujali detí hauzírerov (podomových obchodníkov). Kristína sa už dlho predtým modlievala za tieto deti, ale s nikým o tom nehovorila. Keď prišiel jej spolupracovník s konkrétnym nápadom, hneď súhlasila. Mal to už premyslené a tak roku 1900 kúpil malý dom. Bol o jeden ďalej od ich bydliska smerom dovnútra mesta, približne na mieste dnešného obchodného domu Billa. Kristína Royová nazvala tento dom Útulňa, pretože chceli, aby bol pre opustené deti útulným útočiskom.

Veľmi ma bolievalo srdce nad deťmi hauzírerov. Boli to také úbohé siroty živých rodičov. Desať mesiacov všelijako opatrované, vlastne zanedbávané. Dva mesiace rodičmi maznané a presycované, žili úplne nenormálnym životom. Rodičia im za tie dva mesiace chceli akosi vynahradiť, čo im za desať mesiacov chýbalo. Roky som túžila pre ne niečo urobiť, zvlášť pre deti našich veriacich hauzírerov, ktoré boli na tom len o málo lepšie. Dom bol i kúpený i prestavaný. (K. Royová: Za svetlom a so svetlom)

Vtedy sa oženil syn ich suseda z prvého podnájmu, Jozef Hlubocký a spolu s manželkou sa pridali ku Mačicovým. Nastahovali sa do Útulne, muži vykonávali svoje remeslá a ženy sa starali o deti. Obidve mladé ženy mali predpoklady pre pestúnsku starostlivosť, či ako to Royová nazvala „byť matkou cudzích detí“. Spočiatku si rozumeli, ale po roku vysvitlo, že muži majú v niektorých pohľadoch celkom odlišné názory na praktické veci a nevedia spolupracovať. Ženy si rozumeli ako pokrvné sestry, ale čo sa dalo robiť, rodina Hlubocká sa odsťahovala, keďže dom aj pôvodná myšlienka patrila Mačicovi.

Z Kristíniných spomienok sa dozvedáme, že potom dom odkúpila a so svojou sestrou Máriou aktívne vstúpila do vedenia. Pár vetami opisuje, ako prvá práca s deťmi vyzerala a prečo sa začali starať o siroty: Neskôr mi Pán umožnil domček úplne odkúpiť a k sestre Mačicovej pribrali sme slobodné sestry. Jedna bola bývalá diakonka, Emília Zimová, ktorá preložila našu knihu Bez Boha na svete do nemčiny. Deti mávali sme 18 až 20. Práca

medzi nimi bola ťažká, ale aj radostná. Lenže v dôsledku tých dvoch mesiacov, počas ktorých rodičia deťom robili všetko možné po vôli, bola to vlastne práca bezúčelná. Česť výnimkám! Čo sme my za desať mesiacov postavili, to oni za dva mesiace zbúrali. Mne teda nezostávalo nič iné, len sa rozhodnúť, že sa namiesto detí hauzírerov zaujmeme radšej sirotám. Tie nikde nikoho nemajú, a tak nám ich nikto nemôže kaziť. Už i medzi tými deťmi hauzírerov mali sme tri siroty, a s nimi sme potom začali prácu.

Príchod detí do Útulne bol neraz spojený aj s dramatickými okolnosťami. Napríklad utrápená matka priviedla neskoro večer svoju dcéru, lebo opitý otec ju chce zabiť! Nuž, zľutovali sa a mali o jedného člena rodiny viacej.

Ako prebiehal bežný deň v prvom detskom domove Kristíny Royovej? Podáva o tom správu roku 1901 v júnovom časopise Svetlo: „Deti sú už konečne všetky spolu v Útulni. Jedlo dostávajú pravidelne na hodinu. Každý deň sa učia nejakej výpovedi zo Slova Božieho. V nedeľu ráno o 9. hod. prídu ruka v ruku do spoločnej miestnosti, kde sa zúčastnia na krátkych službách Božích. Odpoľudnia o 14. hod. je nedeľná škola. Deti sa obzvlášť radi učia spievať.“

Tento detský domov existoval sedem rokov a po deťoch hauzírerov v ňom žilo okolo 10 sirot. Útulňa sa udržiavala z milodarov ako aj z príspevkov niektorých rodín, ktoré tu mali umiestnené svoje deti. Raz za čas pribudli autorské honoráre, ktoré

dostávala Kristína Royová od vydavateľov jej diel najmä z Nemecka. Základom však bola živá viera v Božiu pomoc. A nebeský Pán bol verný, dal im to, čo potrebovali ku každodennému životu.

■ Samuel Jurčo

Múzeum sestier Royových

www.divadlosluha.sk/muzeum

foto: Prvá Útulňa, miesto prvého detského domova (prevzaté z knihy Eva Tomisová: Zaniknutá stará Stará Turá)

Bojovník Samko

Samko je jedenástročný chlapec z nášho regiónu, ktorý od narodenia bojuje so vzácnym genetickým ochorením - Smith-Lemli-Opitz syndrómom. Jeho cesta životom je plná výziev, no zároveň aj neuveriteľnej sily, odhodlania a malých zázrakov, ktoré denne dosahuje vďaka láske svojej rodiny. O tom, čo všetko museli ako rodičia zvládnuť, ako vyzerali prvé dni po jeho narodení, a aj o nádeji, ktorú im dáva pripravovaná liečba v zahraničí, nám porozprávala jeho mama v nasledujúcom rozhovore.

▪ Kedy Samkovi lekári diagnostikovali vzácnu diagnózu SLOS?

Samko sa narodil predčasne, hoci celé tehotenstvo prebiehalo bez akýchkoľvek komplikácií. Krátko po pôrode prišla lekárka, ktorá nám povedala, že Samko má viacero vrodených vývojových chýb – nadpočetné prsty na rukách aj nohách, menšiu hlavičku (mikrocefáliu), polystigmatizáciu a ďalšie anomálie, ktoré si budú vyžadovať doplnujúce vyšetrenia. Tiež, že genitál nie je diferencovaný, takže nevedia jednoznačne určiť pohlavie, ale máme mu dať meno. V tej chvíli sa nám doslova zastavil čas.

Pamätám si, že už bola takmer polnoc, keď zaznela veta, ktorá sa nám vryla do pamäti: Ak vydržíš do rána, budete ho môcť ísť navštíviť na JIS-ku. Tam sa začal náš boj. Následne Samko absolvoval množstvo vyšetrení – genetické testy, krvné odbery, ultrazvuky, konzultácie so špecialistami a až po niekoľkých týždňoch padla definitívna diagnóza: Smith-Lemli-Opitz syndróm (SLOS).

▪ Aké zdravotné problémy toto ochorenie Samkovi spôsobuje?

SLOS je genetické metabolické ochorenie, ktoré ovplyvňuje schopnosť tela produkovať cholesterol. Cholesterol je pritom nesmierne dôležitý – nachádza sa v každej bunke a zohráva kľúčovú úlohu pri vývine mozgu, orgánov, hormonálnom systéme aj v raste.

Toto ochorenie má veľmi široké spektrum prejavov – od miernych po závažné. U Samka ide o stredne ťažkú formu, najmä na základe vrodených vývojových chýb. Jeho najväčším problémom je pohyb – prvý rok života bol úplne ležiaci. Postupne sme ho však s veľkým úsilím naučili

sediť, plaziť sa, štvornožkovať a dnes už dokáže chodiť – zatiaľ síce nie samostatne, ale s pomocou prejde aj po schodoch.

Po fyzickej stránke je teda ochorenie veľmi náročné. Na druhej strane však Samkovi ostalo dobré porozumenie – rozumie tomu, čo sa okolo neho deje, dokáže vnímať a myslieť, prejavíť svoje emócie. To nám dáva veľkú nádej, že sa bude ďalej rozvíjať.

Najväčšou výzvou momentálne zostáva reč. Vidíme, že by veľmi chcel rozprávať – má v očiach snahu niečo povedať, no nejde mu to. Momentálne zvládne vysloviť len niekoľko slov ako *mama, tata, baba, dede, nana, jaja* a veľmi zreteľne vie povedať nie – takže presne vieme, keď sa mu niečo nepáči. :)

▪ Aký dlhý čas ste strávili v nemocnici?

Samko sa narodil v Trenčíne, následne ho previezli do Bratislavy na neonatologickú kliniku na Kramároch. Hneď po príchode tam lekári zistili, že jeho dolné končatiny sú odkrvené – dôvodom bola vážna srdcová chyba. Pripravovali nás na to, že bude potrebovať urgentnú operáciu koarktácie aorty.

Keďže vážil ani nie dve kilá, lekári zvažovali, či vôbec bude možné zákrok vykonať. Nakoniec sa rozhodli operovať a Samko to zvládol. Krátko po operácii začal reagovať, a vtedy sme si uvedomili, že je to veľký bojovník. Že chce byť tu s nami a nevzdáva sa.

Po operácii nasledovali týždne zotavovania, intenzívna starostlivosť, učenie sa, ako mu starádať sondu do nosa, ktorou som ho krmila. Keď sa jeho stav konečne stabilizoval, pustili nás domov po niekoľkých mesiacoch hospitalizácie.

Bohužiaľ, doma sme nevydržali ani 24 hodín. Po príchode

sa mu na brušku vydulo črievko – išlo o herniu (pruh). Privolali sme lekárku, ktorá nás okamžite poslala späť do nemocnice. Dlhé mesiace sme pruh ručne zatlačovali, no stav sa neustále opakoval. Neskôr Samko podstúpil kombinovanú operáciu – pruhu, nezostupených semenníkov a zároveň odstránenie nadpočetných prstov.

Reálne, domov sa nám Samko vrátil až takmer po roku od narodenia. Aj vtedy bol stále v polohe ležmo, no konečne sme boli spolu doma.

▪ S čím ste ako rodičia najviac zápasili počas prvých mesiacov Samkovej liečby a pobytu v nemocnici?

Najviac nám chýbalo domáce prostredie, bolo ťažké sa prispôbiť nemocničnému režimu. Spánok bol minimálny, myseľ neustále zaťažená, celý čas sme mysleli len na to, či Samko prežije. Obrovskou oporou mi bol môj manžel a rodina. Boli sme v neustálom kontakte – denne sme spolu telefonovali celé hodiny. Hľadali sme informácie, skúmali, čo môže znamenať jeho stav, akú diagnózu genetika potvrdí, ako bude Samko fungovať a predovšetkým – ako mu vieme čo najviac pomôcť.

Keďže bol ešte malinké bábätko, sústredili sme sa hlavne na mlieko. Odsávala som a krmila ho cez sondu. Jedla som v podstate len preto, aby mal on živiny – sama som necítila hlad ani smäd. Môj žalúdok nefungoval normálne, stratila som vnímanie bežných potrieb, dokonca ani chlad v izbe sme si s manželom nevšimli, keď nám v novembri nefungoval radiátor. Všetko išlo bokom, boli sme tam len pre nášho syna.

Hospitalizácie som zväčša absolvovala ja. Manžel musel chodiť do práce, no na liečby – či už doma, alebo v zahraničí – sme chodili spolu. Učili sme sa ako so Samkom cvičiť, absolvovali sme množstvo terapií. Doma sme cvičili Vojtovu metódu, takmer rok a pol. Bolo to fyzicky aj psychicky náročné, ale nevzdávali sme sa.

Zažili sme ťažké chvíle. Ale pomohlo nám sústrediť sa na malé kroky, ktoré nás posúvali dopredu. Každý drobný posun bol pre nás motiváciou. A tú motiváciu sme nikdy nestratili.

▪ Čo všetko už Samko podstúpil počas jeho života?

Samko za tých 11 rokov podstúpil viac, než si mnohí dokážu predstaviť. Štyri operácie, nespočetné množstvo vyšetrení, odberov, neustále kontroly v 13-tich špecializovaných ambulanciách na Slovensku a ďalších v Česku. Prvé roky svojho života strávil prevažne v nemocnici – pamätáme si rok, keď bol doma dokopy len dva mesiace, a ani to nie súvisle.

Tie roky boli plné odlúčení, neustáleho cestovania, stresu a fyzického aj psychického vyčerpania. No my sme to s manželom nikdy veľmi nerozprávali nahlas. Držali sme sa navzájom, čerpali silu z každého dňa, kedy bol Samko stabilný, z každého malého pokroku, ktorý urobil.

Dnes má síce stále svoje limity, no má v sebe obrovskú vôľu, silu a rozum. Vidíme, že si uvedomuje omnoho viac, než dokáže vyjadriť.

▪ Čo sa vám vďaka terapiám podarilo u Samka zlepšiť?

Samko robil pokroky neustále, ►

► hoci niekedy veľmi pomalé. Okrem jedného obdobia, kedy nastala asi ročná stagnácia, sa stále posúval dopredu. Každý malý krôčik bol pre nás obrovský – niečo, čo iní berú ako samozrejmú vec, bolo pre nás dôvodom na veľkú radosť.

Jedným z najväčších úspechov bolo, že sme sa vyhli výživovej sonde (PEG). Podarilo sa nám naučiť Samka prehĺtať samostatne. Pre niekoho obyčajná vec, pre nás veľký mílnik. Najskôr zadržiaval jedlo v ústach, nevedel prehltnúť ani mixovanú stravu. Postupne sme sa učili krok po kroku, lyžičkou, rôznymi nadstavcami, aj cez striekačku som mu kvapkala vodu alebo jedlo do úst. Niekedy sme pri tom strávili aj hodinu – stále dokola, trpezlivo, len aby pochopil ten proces. A on to zvládol.

Ľudia si často neuvedomujú, aké dôležité je hýbať sa nielen kvôli svalom, ale aj kvôli správne tráveniu. Vďaka rehabilitáciám a terapiám začalo jeho telo lepšie fungovať. Všetky tieto základné potreby, ktoré sú pre väčšinu ľudí automatické, sme sa museli učiť postupne, ako systém.

Sme nesmierne vďační za všetkých odborníkov, terapeutov a ľudí, ktorí nás na tejto ceste sprevádzali. Vďaka nim a vďaka Samkovej vytrvalosti sa posúval stále dopredu.

■ Mali ste niekedy pocit, že to neovládete?

Áno, takých chvíľ bolo veľa. Obzvlášť na začiatku, keď sme sa ocitli v úplne novom svete plnom strachu, neistoty a vyčerpania. Mne osobne veľmi pomohol môj manžel. Fungovali sme ako tím, ja som bola oporou Samkovi a on bol oporou mne. Podporovali sme sa navzájom. A časom si aj Samko s tatinom vytvorili krásne puto, dnes držia spolu ako dvaja nerozluční parťáci.

Zároveň si však čoraz viac uvedomujem, ako veľmi chýba systémová podpora pre rodiny ako je tá naša. Či už v nemocnici, alebo doma – starostlivosť o dieťa so špeciálnymi potrebami je nepretržitá, náročná a zasahuje každú oblasť života. Nie je to len o financiách, ale aj o obrovskom psychickom a emočnom tlaku, ktorý väčšina ľudí vôbec nevidí.

Stretávam mamy, ktoré sú na

všetko samy. Nemajú oporu ako ja a sú vyčerpané. Nie je v ľudských silách zvládnuť takúto starostlivosť 24 hodín denne, 7 dní v týždni, bez prestávky. Lebo aj silní ľudia potrebujú niekedy oddýchnuť, nadýchnuť sa, aby mohli ísť ďalej.

■ Ako ste sa dostali k informáciám o liečbe Cytotromom, ktorá by mala Samkovi pomôcť a kde by sa mala realizovať? Kedy by mohol Samko s terapiou začať?

Prvé zmienky o terapii sme počuli už pred 2 rokmi, ale vedeli sme, že ide o experimentálnu fázu a netušili sme, že by mohla pomôcť aj pri Samkovej diagnóze. Skontaktovali sme sa s rodinou, ktorá liečbu absolvovala s podobným genetickým ochorením, a s manželom sme sa dohodli, že to skúsime – prihlásime ho na posúdenie stavu. Čas plynul a nemali sme žiadne očakávania, až minulý rok liečbu na túto genetickú poruchu schválili.

Začal sa proces vyšetrení, posielania lekárskeho správ, odberov a výsledkov – od Slovenska, cez Indiu, až po Mexiko, kam nás nakoniec nasmerovali. Keďže ide o dieťa, práve tam majú dva Cytotron prístroje a aj tím lekárov pre detských pacientov.

Dlho sme čakali, pretože so Samkovou diagnózou bol úplne prvý pacient. Konzultácie preto zahŕňali aj posúdenie jeho kognitívnych funkcií, aby vedeli, či a do akej miery môže byť liečba u neho účinná. Začiatkom tohto roka sme dostali potvrdenie, že Samko je vhodný pacient a že ho zaraďujú do liečby Cytotromom v Mexiku – už teraz v októbri 2025. Náklady na túto liečbu sú však na nás privysoké, za 3 liečebné cykly budeme platiť až 165 tisíc eur, preto sme založili výzvu na zbierku na **donio.sk**

■ Čo by táto liečba znamenala pre Samka?

Ide o inovatívnu liečebnú technológiu vyvinutú na základe výskumu v oblasti regeneratívnej medicíny. Terapia je neinvazívna a bezpečná, pričom stimuluje proteíny, ktoré podporujú regeneráciu tkanív. Jej princíp spočíva v pôsobení špeciálne nastavených

rotujúcich elektromagnetických polí, ktoré stimulujú bunky a podporujú regeneráciu poškodených tkanív, najmä v nervovej sústave. Všetko, čo doteraz dosiahol, je výsledkom obrovskej vôle, trpezlivosti a neúnavnej práce. Veríme, že Samko má ešte veľký potenciál – a veľkú nádej vidíme v pripravovanej liečbe v Mexiku. Podľa odborníkov má táto terapia potenciál výrazne zlepšiť zdravotný stav aj kvalitu jeho života. Táto liečba je pre nás šancou, ktorú nechceme premeškať. Umožnila by Samkovi posunúť sa ďalej – k chôdzi, lepšej komunikácii či väčšej samostatnosti.

■ Je nejaká možnosť ako Vám ľudia môžu pomôcť, podporiť Vás?

V prvom rade, zo srdca ďakujeme každému jednému človeku, ktorý bol pri nás – či už slovom, skutkom, alebo len tichým držaním palcov. Vážime si každé povzbudenie, každý prejav záujmu, pomoc. Je to pre nás veľká opora, uvedomujúc si, že na tejto ceste

nie sme sami.

Ak niekto ešte len zvažuje, že pomôže – nech vie, že aj malý krok môže pre nás znamenať obrovský posun. Nielen finančne, ale aj ľudsky. Nie vždy vieme slovami vyjadriť, čo pre nás táto podpora znamená, ale každý jeden prejav záujmu si veľmi vážime.

Ďakujeme, že ste s nami. Vďaka vám veríme, že to, čo robíme, má zmysel. Pre Samka, pre našu rodinu... a možno raz aj pre ďalšie deti, ktoré pôjdu podobnou cestou.

Ak Vás tento príbeh zaujal, chcete sa dozvedieť viac, alebo by ste chceli malému Samkovi pomôcť v dostupnej liečbe, môžete tak urobiť podporou na ich sociálnych sieťach či priamo príspevkom na zbierku cez donio.sk: <https://donio.sk/spolu-zasamkovu-sancu?tab=about-story> www.ztprodina.sk

Instagram a Facebook: @ztprodina

■ S úctou a vďakou,
Jana Lukáčová
(mama malého Samka)

WORKOUT TRÉNING PRE RODINY S DEŤMI, MUŽOV AJ ŽENY

VSTUP 5€ VŠETKO NAVYŠE
SA POČÍTA PRE SAMKA

7. 8. 2025 • 17:00
ŠTADIÓN, IHRISKO VZADU

Ukončenie dorasteneckej sezóny 2024/2025 s prespávačkou na kolkárni

V sobotu 7. 6. 2025 sme zakončili úspešnú dorasteneckú sezónu krásnou akciou detí spolu s rodičmi, ako inak, samozrejme športovo. Celý deň naši dorastenci so svojimi rodinami hrali šprinty, tandemy a rôzne iné kolkárske disciplíny. Nezapreli svoju šikovnosť a častokrát sme im ani my, kolkárski rodičia, nestačili. Posilnení výborným občerstvením, ktoré zabezpečili rodičia Bičianovci, sa hralo celé poobedie. Naše mladé talenty nebolo možné dostať z dráh. Keď sa to konečne podarilo, ešte si na nich aj ustlali. Hoci sme boli všetci riadne unavení, deti nadšené a plné zážitkov zaspali až neskoro večer. Sú super kolektív, vytvorili si krásne priateľstvá, veľmi sa podporujú a vzájomne si pomáhajú. Tešia sa z úspechu toho „lepšieho“ a ťahajú toho „slabšieho“. Tento tímový duch im pomáha v každom zápase i na turnaji. S vytrvalou podporou rodičov dosahujú krásne výsledky doma, za hranicami nášho mesta či dokonca štátu.

Aktuálne sa náš klub môže pochváliť čerstvou majsterkou sveta. Z maďarského mesta Székesfehérvár priniesla naša zverenkyňa **Anečka Siváková** hneď dve medaily. V tímovej súťaži prispela k fantastickému úspechu slovenského družstva, ktoré získalo zlatú medailu. Nestratila sa ani medzi jednotlivkyňami, kde si svojimi výkonmi vybojovala striebro a ukázala svetu, že má naozaj športové srdce a obrovský kolkársky potenciál. Anetke ďakujeme za krásnu reprezentáciu klubu aj celého Slovenska!

Náš klub počas svojej existencie vchoval nie jeden športový talent pod vedením skúsených trénerov – hráčov. Svoje bohaté kolkárske skúsenosti odovzdávajú nielen deťom, ale aj dospelým. Dlhoročný a stále aktívny hráč Janko Hochel sa venuje našim najmenším žiakom a súčasný extraligový hráč Kamil Sadloň vedie dorast a ženské družstvo. Hoci sa niektoré naše talenty z dôvodu štúdia či práce rozprchli po svete, stále robia dobré meno Starej Turej. Naši kolkári prepisujú rekordy, bodujú v našich i medzištátnych ligách, žnú úspechy na krajských aj slovenských majstrovstvách a tiež reprezentujú Slovensko vo svete.

Kolky ale nie sú ani zďaleka také jednoduché ako sa môže na prvý pohľad zdať. Vyžadujú si dobrú kondíciu, sústredenie, trpezlivosť a precíznosť. Odmenou za vynaložené úsilie je úspech, krásne zážitky, dlhoročné priateľstvá, cestovanie po Slovensku i ďalších krajinách. Hrá sa nielen na domácich dráhach, ale aj vonku. Kolky sú šport, ktorý spája všetky generácie, pretože ho môžu hrať deti, juniori, dospelí i seniori. Na veku vôbec nezáleží.

Kľudne si môžeš zahráť so svojimi rodičmi či dedom. A keďže by sme chceli našu kolkársku rodinu stále rozširovať, v **septembri** začíname s **krúžkom mladých kolkárov**. Týmto srdečne pozývame všetky deti vo veku od 8 do 15 rokov na **DEŇ OTVORENÝCH DVERÍ** 8. 9. 2025 od

**POZÝVAME VÁS NA
DEŇ OTVORENÝCH
DVERÍ**

Príď si vyskúšať tento zábavný a dynamický šport!
Či si úplný začiatok, alebo si už niekedy hral,
dvere sú otvorené pre všetkých

Kedy?
V pondelok **8. septembra 2025**
od 15:00 do 19:00

Kde?
Kolkáreň – Stará Turá

Čo si priniesť?
Stačí si zobrať **halovú obuv** a dobrú náladu.

Bonus:
Prvé 4 tréningy máš úplne **zadarmo!**
Vyskúšaj si tréning bez záväzkov a zisti, či sú
kolky práve pre teba.
Tešíme sa na tvoju návštevu!
Príď si zahráť, zabaviť sa a možno aj objaviť svoj
nový obľúbený šport. 😊

15.00 – 19.00 h. Deti aj s rodičmi si môžu prísť vyskúšať hru, zoznámiť sa s našimi dorastencami i dospelými hráčmi a skúsiť tak kolkárske umenie naživo. Jediné, čo potrebujú, je čistá halová obuv a dobrá náladu. Tak príď medzi nás aj ty. Tešíme sa na **TEBA**.

■ Jana Vakošová, MKK Stará Turá
foto: MKK Stará Turá

Kinobus

29. – 30. august, Kino Javorina

V kinách sú rozpustené alebo pod sedačkami poschovávané všetky naše detské, dospievajúce, ale aj dospelé sny. Bývali najnavštevovanejšími „podnikmi“ v regiónoch a plnili množstvo funkcií – tu sa dospievalo, vychovávalo, zabávalo, randilo, priatelilo a diskutovalo, politizovalo, hľadalo medzi riadkami. A občas sa chodilo aj pozerať filmy. Nie nadarmo sa vravievalo: „Ideš do kina, alebo na film?“ Nejedna generácia v nich vyrástla a trávila mladosť. Navyše ich často budovali samotní obyvatelia – väčšina bola postavená svojpomocne v rámci Akcií Z. Týchto „trezorov snov“ bolo v 80. rokoch na Slovensku 1300. Dnes ich premieta len 100. A kde sú tie

ostatné? To skúma **festival Kinobus**.

Pozývame vás vrátiť sa do starých čias, ale zároveň aj zažiť súčasné kino. Kinobus na chvíľu obnoví premietanie v Kine Javorina a na starých premietačkách uvedie kolekciu známych kinohitov ako *Indiana Jones*, ale zároveň aj nové filmy, napríklad *Dunu* z roku 2024. Všetky filmy a sprievodné akcie spája téma krajina – ústredná téma celého festivalu. Premietat' budeme pre deti aj dospelých. Všetky projekcie budú prístupné širokej verejnosti zadarmo.

Premietanie je pre nás aj zámienkou na spoznávanie regiónu. Rakúsky umelec Jürgen Rendl bude mapovať históriu

Kinobus

28/08-31/08/25
(nielen) filmový festival

Krajina (a jej história)

záhradkárskej osady Brezovka ako svojráznej metafory nášho vzťahu ku krajine. Monika Haasová nás prevedie svojou Starou Turou, ktorej mestská krajina a verejné priestory po mnoho rokov tvorili scénografiu – alebo rovno divadelné pódium – *Festivalu Dívne veci*.

Kinobus má špecifickú formu. Spolu s festivalom cestujú dva autobusy cezpoľných návštevníkov, ktorí počas štyroch dní navštívia štyri obce, kde obnovujeme premietanie. Prostredníctvom revitalizácie miestneho kina, opravy starých premietačiek

a premietacej techniky ponúkame cezpoľným návštevníkom možnosť prežiť a pochopiť región.

Celý program festivalu, zoznam navštívených obcí, ako aj kompletný program v Starej Turej už čoskoro na www.kinobus.sk.

Festival je súčasťou projektu Európske hlavné mesto kultúry Trenčín 2026. Podujatie z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia.

■ Martin Krištof
kinobus.sk

U. fond
na podporu
umenia

TRENČÍN 2026
Európske hlavné mesto kultúry

Monitorovanie kontajnerových stojísk: Nové opatrenie proti nelegálnemu odpadu

Na kontajnerovom stojisku na Papradi, pri požiarnej zbrojnici, bola nedávno nainštalovaná kamera, ktorej cieľom je pomôcť pri riešení opakujúcich sa problémov s neporiadkom a čiernymi skládkami.

Už prvé záznamy potvrdili, že takéto opatrenie má zmysel. Kamera zachytila nelegálne ukladanie odpadu mimo kontajnerov, čo je konanie v rozpore s platnými pravidlami pre nakladanie s odpadom.

Takéto situácie nás netešia, no žiaľ, stále sa dejú. Aby sme im mohli predchádzať, rozhodli sme sa problematické miesto monitorovať a v prípade potreby prípady zaznamenávať a následne riešiť.

Zároveň si dovoľujeme upozorniť občanov, že nesprávne nakladanie s odpadom môže byť dôvodom na začatie správneho konania, ktorého výsledkom môže byť aj finančná sankcia.

Rovnako pripomínáme, že v našom meste je **k dispozícii zberný dvor**, ktorý je otvorený **šesť dní v týždni**. Každý obyvateľ má možnosť bezplatne odovzdať

až **200 kg odpadu na osobu v domácnosti ročne**. Zberný dvor je ideálnym riešením pre všetkých, ktorí potrebujú vyhodit' veľkoobjemový odpad, ktorý sa nezmestí do bežnej nádoby na komunálny odpad.

Prosíme preto občanov, aby na vyhadzovanie väčšieho odpadu **nevyužívali kontajnerové stojiská**, ale **riadne odovzdávali odpad na zbernom dvore**. Týmto spôsobom môžeme spoločne prispieť k čistote a poriadku v našom meste.

Ďakujeme všetkým, ktorí sa správajú zodpovedne a pomáhajú udržiavať naše mesto čisté.

■ Katarína Mockovčiaková

Remeslá našich predkov

8. augusta 2025
Stará Turá

Námestie slobody

10:00 – 19:00 Remeselný trh

10:00 – 12:00 a 15:00 – 18:00

Tvorivé dielne

15:00 DFS Javorinka

16:00 Heligonkári z Prietrže

18:00 Muzika Polun

19:30 Iconito

Dom kultúry Javorina

10:00 – 18:00 Občerstvenie

10:00 – 18:00 Izba

tradičného bývania

10:00 – 18:00 Výstava

“Starým objektívom”

13:00 – 17:00 Mestské múzeum

Za finančnú podporu
podujatia ďakujeme:

